

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002903

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-07-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ОНЕУ від 08.09.2025 р. № 145

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Посмітна Марина Василівна

2. Maryna V. Posmitna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Фінанси, банківська справа та страхування

Дата захисту: 20-08-2025

Спеціальність за освітою: Банківська справа

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10397

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06, 06.73, 06.73.55

Тема дисертації:

1. Координація монетарної та макропруденційної політик Національного банку України.
2. Coordination of the monetary and macroprudential policies of the National bank of Ukraine.

Реферат:

1. У роботі обґрунтовано теоретико-методологічні положення та практичні рекомендації щодо координації монетарної та макропруденційної політик Національного банку України для забезпечення фінансової стабільності та стійкого розвитку банківської системи в умовах економічної нестабільності та воєнного стану. Встановлено, що монетарна політика є основою стабілізаційних процесів. Проаналізовано теорії вивчення грошово-кредитної політики центрального банку. На основі теоретичних напрацювань та світових практик, визначено ключову ціль грошово-кредитної політики у забезпеченні цінової стабільності. Окреслено інструментарій монетарної політики та обґрунтовано важливість запровадження інфляційного таргетування в українській практиці. Світова фінансова криза 2007–2008 рр. виявила обмеженість монетарної політики у забезпеченні фінансової стабільності, що зумовило формування та інституціоналізацію макропруденційного регулювання. З огляду на це в роботі було поглиблено концептуальні засади макропруденційної політики: узагальнено еволюцію підходів, визначено цілі, інструменти та відмінності від монетарної політики, а також проаналізовано міжнародний інституційний

досвід її реалізації. Удосконалено трактування поняття координації монетарної та макропруденційної політик як інституційно організованого процесу, що передбачає розподіл відповідальності, інформаційну взаємодію та узгодженість дій з урахуванням часових горизонтів впливу. Доведено ключову роль незалежного центрального банку в забезпеченні ефективної координації та прийнятті контрциклічних рішень. Запропоновано власне трактування періодизації банківської системи України задля вивчення трансформації підходів до реалізації монетарної та макропруденційної політик НБУ. За результатами аналізу становлення та розвитку банківської системи України було виявлено, що кризові явища є підґрунтям для змін та появи нових практик в банківській системі. Аргументовано, що саме банківські кризи стали основою для банківської реформи 2014–2016 років, змін цілей та інструментарію монетарної політики та запровадження макропруденційної політики. У дисертації розвинене науково-аналітичне забезпечення оцінювання трансмісійних механізмів монетарної та макропруденційної політик НБУ. Встановлено, що НБУ ефективно використовує валютний канал у процесі стабілізаційних дій під час воєнного стану, у той час, коли процентний канал демонструє свою обмежену дієвість. Доведено важливість накопичення достатнього рівня міжнародних резервів НБУ, адже завдяки цьому є можливість ефективного використання валютного трансмісійного каналу. У випадку макропруденційного регулювання важливим є застосування інструментів у момент, коли системні ризики є незначними, тобто прогнозувати та моделювати можливі кризи та здійснювати превентивні дії для мінімізації наслідків кризових явищ. Доведено дієвість формування резервів та буферів, продемонстровано набір макропруденційного інструментарію в українській банківській практиці. З урахуванням міжнародного досвіду доведено важливість координації та підпорядкування монетарної та макропруденційної політик під парасолькою центрального банку шляхом побудови аналітичної матриці, яка відображає їхню спрямованість у розрізі типів політик (експансіоністська, нейтральна, рестрикційна). Підкреслено важливість першочергового запровадження монетарних інструментів, а після – макропруденційних. Це пов'язано із специфікою дії цих інструментів: монетарні інструменти мають загальну дію, а макропруденційні – більш точкові, секторальні. Розроблено науково-методичний підхід до аналізу чинників та особливостей координації монетарної й макропруденційної політик центральних банків в умовах нестабільності й війни. Проведено порівняльний аналіз практик України та Ізраїлю, що дозволило виявити спільні та відмінні риси. Підхід враховує не лише інструменти, а й інституційну взаємодію, пріоритетність цілей і прозорість комунікацій. Незалежність центрального банку є ключовою передумовою для проведення ефективної реалізації та взаємодії монетарної й макропруденційної політик. У межах дослідження удосконалено підходи до оцінювання інституційної незалежності центрального банку шляхом розробки та впровадження комплексного індексу CICBI (Composite Index of Central Bank Independence). На відміну від традиційних індексів, запропонований показник включає такі блоки: інституційний, монетарний та макропруденційний. Такий підхід відображає сучасні трансформації функцій центральних банків, зокрема розширення їх мандату на сферу макропруденційного регулювання. Це дає змогу здійснювати більш комплексну і релевантну оцінку незалежності НБУ, особливо в контексті реалізації узгодженої монетарної та макропруденційної політики. Індекс CICBI дозволяє оцінити ступінь автономії центрального банку в прийнятті рішень, ефективність інституційної архітектури та здатність регулятора забезпечувати цілі цінової та фінансової стабільності в умовах кризових викликів.

2. The dissertation substantiates the theoretical, methodological, and practical foundations for coordinating the monetary and macroprudential policies of the National Bank of Ukraine (NBU) to ensure financial stability and sustainable development of the banking system under conditions of economic instability and martial law. It argues that monetary policy forms the basis of stabilization processes, with price stability as its central objective. The study explores key theoretical approaches to central bank policy, outlines the main instruments of monetary regulation, and emphasizes the importance of adopting inflation targeting in the Ukrainian context. Drawing on international experience, the research highlights the role of monetary tools in achieving macroeconomic balance and managing inflation expectations. The global financial crisis of 2007–2008 exposed the limitations of monetary policy in maintaining financial stability, leading to the emergence and institutionalization of macroprudential regulation. The thesis deepens the conceptual framework of macroprudential policy by tracing its evolution,

defining its goals and instruments, distinguishing it from monetary policy, and analyzing international practices of implementation. It emphasizes the need for a dual-policy approach to address both cyclical and structural risks in the financial system. A refined concept of policy coordination is proposed, conceptualized as an institutionally structured process involving the distribution of responsibilities, information exchange, and coherence of actions across different time horizons. The study underscores the central role of an independent central bank in ensuring effective coordination and countercyclical decision-making. It also highlights the importance of institutional design and governance in supporting policy coherence. The author introduces a periodization of the Ukrainian banking system to analyze the transformation of the NBU's policy approaches. The analysis demonstrates that banking crises have served as catalysts for reform, including the 2014–2016 banking sector overhaul, changes in monetary policy objectives and instruments, and the introduction of macroprudential regulation. The thesis develops analytical tools to assess the transmission mechanisms of the NBU's policies, revealing the effectiveness of the exchange rate channel during martial law and the limited impact of the interest rate channel. The importance of maintaining adequate international reserves is highlighted as a means of enhancing the effectiveness of currency-based transmission mechanisms. In the context of macroprudential regulation, the study underscores the need for proactive use of instruments to anticipate and mitigate systemic risks. It demonstrates the effectiveness of capital buffers and presents a set of macroprudential tools applied in Ukrainian banking practice. The dissertation also emphasizes the importance of timing and sequencing in policy implementation, arguing that monetary instruments—due to their broad macroeconomic impact—should precede the application of more targeted macroprudential tools. An analytical matrix is developed to guide the coordination of monetary and macroprudential policies, classifying them by type (expansionary, neutral, restrictive) and illustrating their interaction. A comparative analysis of Ukraine and Israel's policy coordination practices identifies both commonalities and differences in managing financial stability during crises. The proposed approach considers not only policy instruments but also institutional interaction, goal prioritization, and communication transparency. Central bank independence is identified as a critical condition for effective policy implementation. To assess this, the thesis introduces the Composite Index of Central Bank Independence (CICBI), which integrates institutional, monetary, and macroprudential dimensions. Unlike traditional indices, CICBI reflects the evolving role of central banks and provides a more comprehensive assessment of the NBU's autonomy and institutional capacity. It enables evaluation of the central bank's decision-making independence, the effectiveness of its institutional architecture, and its ability to ensure price and financial stability in the face of crisis challenges. Overall, the dissertation offers a robust framework for enhancing the coordination of monetary and macroprudential policies in Ukraine. It provides practical insights for policymakers, emphasizing the importance of institutional independence, proactive regulation, and international best practices in navigating economic instability and ensuring long-term financial resilience.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Посмітна М.В. Теоретичні аспекти монетарної політики та її стабілізаційна роль в умовах кризи. Вісник соціально-економічних досліджень. 2022. № 1-2 (80-81). С. 110-121.(0,79 д.а).
- 2. Посмітна М.В. Теоретико-практичні засади макропруденційної політики Національного банку України. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2023. № 3-4 (304-305). С. 70-78.

(0,74 д.а.).

- 3. Посмітна М.В. Періодизація розвитку банківської системи України у контексті реалізації макроекономічної політики Національного банку України. Науковий погляд: економіка та управління. 2023. № 4 (84). С.128-137. (1,19 д.а.).
- 4. Посмітна М.В. Проблеми визначення рівня незалежності Національного банку України. Підприємництво та торгівля. 2024. № 41. С. 74 -78. (0,62 д.а.).
- 5. Posmitna M. Efficiency of Monetary Policy Implementation as a Basis for Central Bank Stabilization Policy Under Martial Law (Ukrainian and Israeli Practices). Baltic Journal of Economic Studies. 2024. Vol. 10, № 3. P. 289 – 294. (0,56 д.а.)
- 6. Посмітна М. В. Концептуальні засади сучасної монетарної теорії. Економіка країни в сучасному міжнародному просторі : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 22 січня 2022 р. Київ: ГО «Київський економічний науковий центр», 2022. С. 61-63. (0,14 д.а.).
- 6. Посмітна М. В. Концептуальні засади сучасної монетарної теорії. Економіка країни в сучасному міжнародному просторі : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 22 січня 2022 р. Київ: ГО «Київський економічний науковий центр», 2022. С. 61-63. (0,14 д.а.).
- 7. Посмітна М.В. Монетарна політика Національного банку України у воєнний час : Глокалізаційні аспекти інноваційного розвитку економіки : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Одеса, 20 жовтня 2022 р. Одеса: ОНЕУ, 2022. С. 137-138. (0,18 д.а.).
- 8. Посмітна М.В. Системно важливі банки та їх роль в стабілізаційних процесах національної економіки. Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 25 листопада 2022 р. Полтава: НУПП, 2022. С. 66-67. (0,16 д.а.).
- 9. Посмітна М. В. Сучасні тенденції у монетарній політиці центральних банків світу. Актуальні проблеми фінансової системи України : матеріали XIX міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, аспірантів і студентів. м. Черкаси, 24 листопада 2022 р. Черкаси: ЧДТУ, 2022. С. 268-270. (0,14 д.а.).
- 10. Посмітна М. В. Проблеми використання режиму інфляційного таргетування у воєнний час. Економіка, фінанси, банківська справа та освіта: актуальні питання розвитку, досягнення та інновації : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 6-7 квітня 2023 р. Одеса-Острава: ОНЕУ-ЄПР, 2023. С. 72-75. (0,18 д.а.).
- 11. Посмітна М.В. Макропруденційна політика НБУ як елемент фінансової стабільності країни. Фінансові інструменти сталого розвитку економіки : матеріали 5-ої міжнар. наук.-практ. конф., м. Чернівці, 27 квітня 2023 р. Чернівці: 2023. С. 326-329. (0,19 д.а.).
- 12. Посмітна М.В. Криза як передумова змін в банківській системі України. Глобальні зміни вітчизняного фінансового сектору в посткризовий (післявоєнний) період : матеріали Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф., 12 жовтня 2023 р. Київ: 2023. С. 15-17. (0,12 д.а.).
- 13. Посмітна М.В. Незалежність центрального банку як важлива передумова впровадження ефективних політик Національного банку України. War – Challenges in Modern Science : proceeding of the 60th International scientific and practical conference, Ottawa,16-17 November. Ottawa, Canada: 2023. P. 87-91. (0,18 д.а.).
- 14. Посмітна М.В., Interest rate channel of monetary transmission and its use in ukrainian banking practice. Transformation processes of the economic system in the context of modern challenges : proceedings of International Scientific Conference, Klaipeda, February 2-3, 2024. Klaipeda, Lithuania: 2024. P. 129-132. (0,2 д.а.).
- 15. Посмітна М.В., Макропруденційні заходи Національного банку України під час воєнного часу в Україні. Міжнародне економічне співробітництво: аналіз стану, реалії і проблеми : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Ужгород, 23-24 лютого 2024 року. Львів-Торунь, 2024. С. 169 – 172. (0,22 д.а.).
- 16. Посмітна М.В., Міжнародні резерви як одна з визначальних умов реалізації монетарної політики Національного банку України під час воєнного стану. Економіка, фінанси, банківська справа та освіта: актуальні питання розвитку, досягнення та іновнації : матеріали IX Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф.,

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U114299; 0124U003324.

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жердецька Лілія Вікторівна

2. Liliia V. Zherdetska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5398-868X

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57833477200; Web of Science Researcher ID: B-5126-2015;
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=Vrwli6MAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Примостка Людмила Олександрівна

2. Ludmila O. Primostka

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5490-2112

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=JnHNe1IAAAAJ&hl=uk&oi=ao>

Повне найменування юридичної особи: Київський національний економічний університет імені
Вадима Гетьмана

Код за ЄДРПОУ: 02070884

Місцезнаходження: просп. Берестейський (Перемоги), 54/1, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Школьник Інна Олександрівна

2. Inna O. Shkolnik

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5359-0521

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сергеева Олена Степанівна

2. Olena S. Sergeeva

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5523-3894

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=avTmQbsAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Слатвінська Марина Олександрівна

2. Maryna O. Slatvinska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7356-1189

